

Projektas

„Mažiau šiukšlių“

WRIGLEY
Company Foundation

Visagino „Verdenės“ gimnazija ir 2013-2014 mokslo metais dalyvauja tarptautiniame FEE Gamtosauginių mokyklų ir Wrigley bendrovės fondo projekte „Mažiau šiukšlių“ (angl. „Litter less“ Campaign).

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS PROJEKTAS
„GAMTOSAUGINIŲ MOKYKLŲ ŠVIETIMAS IR MOKYMAS
ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS, APMOKESTINAMŲJŲ GAMINIŲ
IR PAKUOTĖS ATLIEKŲ KLAUSIMAIS“**

Mūsų gimnazija bendradarbiauja su VŠĮ „Problemų sprendimo centras“ vykdant šias veiklas:

- { organizuojant mokykloje moksleivių rašinių konkursą atliekų tvarkymo tema;
- { organizuojant 2 ak. val. mokykloje seminarą atliekų tvarkymo tema;
- { platinant lankstinukus atliekų tvarkymo tema;
- { organizuojant užklausinę veiklą atliekų tvarkymo tema.

Visagino „Verdenės“ gimnazija

Gamtosauginių mokyklų programa

Veiksmų planas 2013–2014 m. m.

Tikslas:

Pagerinti buitinių atliekų surinkimą ir rūšiavimą gimnazijos patalpose.

Uždaviniai:

- ☐ įrengti atskirus kontenerius, skirtus kompostuojamų atliekų rūšiavimui,
- ☐ įsigyti kompostavimo įrenginį, užtikrinti jo priežiūrą ir aptarnavimą,
- ☐ parengti mokinių grupę, atsakingą už kompostuojamų atliekų surinkimą,
- ☐ sudaryti planą, kaip kaupti ir panaudoti kompostą.

Tikslas:

Gimnazijos bendruomenei rengti akcijas, renginius, informuojant apie kompostavimo naudą, kitų atliekų rūšiavimo būtinybę.

Uždaviniai:

- ☐ lapkričio 7-ąją surengti Gamtosauginių mokyklų dienos renginius gimnazijoje (pertraukų metu – „Kas mums gražu ir kodėl“ – fotonuotraukų aptarimas – pradinių klasių mokiniams), renginys – akcija I a. fojė - „Mažiau šiukšlių – kompostuokime vaisių atliekas“),
- ☐ paskelbti emblemos, skirtos kompostuojamų atliekų rūšiavimo konteneriams pažymėti, piešinių konkursą, geriausius darbus eksponuoti, parengiant jų parodą, jos aptarimą
- ☐ pradinių klasių mokiniams surengti akciją „Vaisių atliekų rūšiavimas – mano pareiga“,
- ☐ sausio mėn. surengti 5-8 klasių mokinių darbelių iš panaudotų pakuočių parodėlę „Esu atsakingas vartotojas“,
- ☐ parengti nuostatus ir surengti mokinių kūrybinių darbų parodą „Jų didenybė – skaidytojai“,
- ☐ parengti ir paskelbti repo konkurso nuostatus ir jį organizuoti.

Tikslas:

Miesto bendruomenei skleisti atliekų rūšiavimo idėjas.

Uždaviniai:

- ☐ apsilankyti Visagino „Žiburio“ pagrindinėje mokykloje ir surengti mūsų gimnazijos bendruomenės veiklos „Litter less“ projekte pristatymą, organizuoti konkursą 5-6 klasių mokiniams apie kompostuojamas atliekas ir komposto reikšmę,
- ☐ parengti klausimyną suaugusiems miesto gyventojams apie atliekų rūšiavimą, apklausti gimnazijos darbuotojus, mokinių tėvelius, visaginiečius. Apklausos rezultatus ir išvadas pateikti miesto savivaldybei,
- ☐ aktyviai dalyvauti rengiant aplinkos tvarkymo akciją mieste balandžio mėnesį.

Lapkričio 7-oji – Gamtosauginių mokyklų diena 2013-2014 m. m.

Lapkričio 7 d. pertraukų metu gimnazijoje vyko TARPTAUTINĖ GAMTOSAUGINIŲ MOKYKLŲ PROGRAMOS DIENA.

Gimnazijos bendruomenės aprangos kodas – žalia spalva.

Eil. nr.	Renginio pavadinimas	Laikas	Vieta	Dalyviai	Atsakingi iš GMP komiteto
1	„Kas mums gražu ir kodėl“	9.40-9.50 (po 2 pam.)	309 kab.	Pradinių klasių mokiniai - aktyvistai	Ia, I b kl. mokiniai
2	Akcija „Atsakingos mokyklos principai“	Visų pertraukų metu	Kabinetų prieigos	Mokiniai - gamtosaugininkai	7 a kl. mokiniai
3	Renginys – akcija „Mažiau šiukšlių“	10.35-10.50 (po 3 pam.)	I a. fojė	5-8 ir I – IV klasių mokiniai ir mokytojai	II g kl. mokiniai
4	Padėka GMP k-to nariams - aktyvistams	12.40-13.00 (po 5 pam.)	407 kab	GMP k-to darbo grupė	

Pradinių klasių mokinių akcijoje aktyviai dalyvavo 3 a, 3 b, 1a, 1b klasių berniukai ir mergaitės. Jie rūšiavo nuotraukas, kuriose užfiksuoti vaizdai jiems patinka, o kuriose – ne. Jų mintys: „Mums gražu, kai gamta švari, natūrali, matyti paukščiai, gėlių žiedai. Nepatinka, kai būna prišiukšlinta...“. „O kas gi prišiukšlina?“ „Žmonės, jų vaikai...“ Į klausimą, ką daryti, kad nebūtų šiukšlių, mokiniai atsakinėjo: „Nešiukšlinti...Rinkti...Paaiškinti kitiems, kad nesmagu aplinkiniams, kai teršiame, šiukšliname gamtą“.

Akcija „Mažiau šiukšlių“ supažindinome gimnazijos bendruomenę su dalyvavimu projekte šiais mokslo metais, kad nutarėme daugiausia dėmesio skirti vaisių atliekų kompostavimui (atliekas rūšiuosime gimnazijos patalpose bei kompostuosime). Mokiniai sprendė kryžiažodžius, testus, rašė linkėjimus Žemės gyventojams, prašydami: „Švarios Žemės“, „Nešiukšlinti“, „Rūšiuoti atliekas“.

Akcija „DAROM“

Jau tradicine tapusi aplinkosauginė akcija „Darom“ buvo organizuota ir mūsų gimnazijoje. Šios akcijos, grindžiamos savanoriškumo, pelno nesiekimo ir neatlygintinumo principu, metu ne tik švarinama gamta, bet ir skatinamas pilietiškumas, ekologiškas mąstymas bei socialinis aktyvumas. 158 užsiregistravę 5-8 ir I-IV klasių mokiniai tvarkė miško ir pamiškės teritorijas. Pradinių klasių mokiniai pasirūpino gimnazijos aplinka. Nuo mokinių neatsiliko ir gimnazijos mokytojai. Visą veiklą koordinavo biologijos mokytoja metodininkė J. Sadauskienė. Mokinių komandoms buvo pasiūlyta dalyvauti nuotraukų konkursuose: „Prieš ir Po“ ir „Netikėtas radinys“. Įdomiausias nuotraukas skelbsime gimnazijos interneto svetainėje.

Bendra veikla dar labiau sutelkė gimnazijos bendruomenę. Galime drąsiai teigti, kad mums nėra svetimi akcijos „Darom“ projekto „Darom mokykla 2013“ vadovo K. Sargūno žodžiai: „Tvarkydami gyvenamąją aplinką ne darome kam nors paslaugą, o atliekame tai, ką privalome. Tvarkytis turi būti įprasta ir natūralu.“

Visagino „Verdenės“ gimnazija
Gamtosauginio audito apžvalga
2012-2013 m. m.

Atliekos, jų rūšdavimas

Ar mokykloje rūšiuojamos atliekos?

Visas atliekas rūšiuoja 40 proc. mokytojų ir mokinių.

55 proc. kabinetų ir klasių rūšiuojamos popieriaus atliekos.

48 proc. kabinetų vedėjų nurodė, kad susidaro daug popieriaus atliekų. Rūšiuotų popieriaus atliekų konteineris išvežamas kas 2-3 mėnesius. Šiek tiek rečiau – plastiko konteineris

Ar mokiniai žino, kokias atliekas galima rūšiuoti?

Mokiniai žino, kad rūšiuojame popieriaus atliekas.

Ar mokykla turi kompostavimo dėžę?

Yra savadarbė kompostavimo dėžė. Ji naudojama tik gimnazijos teritorijos organinėms atliekoms kompostuoti: lapams, žolei, šakoms.

Ar mokykloje taupomas popierius?

Popierius taupomas ne visuose kabinetuose ir klasėse vienodai.

Ar mokykloje yra pakankamai šiukšlių dėžių?

Koridoriuose – taip, kabinetuose – 67 proc. kabinetų vedėjų pageidautų turėti rūšdavimui šiukšlių dėžių.

Ar mokykloje vaikai vienas kitą ragina nešiukšlinti?

Mokiniai tikrai neragina, tik mokytojai.

Ar mokykla dalyvauja šiukšlių rinkimo talkose?

Dalyvauja tik kartą per metus – akcijoje „Darom“, nes tik tuomet yra garantuojamas surinktų šiukšlių išvežimas.

Kur visai nerūšiuojamos atliekos?

Valgykloje nuo pakuočių atskiriamas tik kartonas, kitos atliekos nerūšiuojamos.

GMP komiteto Darbo grupė

Visagino „Verdenės“ gimnazija
GMP veiksmų planas 2012-2013 m. m.

Sieksime pagerinti popieriaus atliekų surinkimą ir rūšiavimą gimnazijos patalpose:

- ☉ sukursime darniai veikiančią sistemą : „rūšiuotas popierius - konteineryje“,
- ☉ kabinetų vadovams pasiūlysiame atskiras šiukšliadėžes popieriaus atliekomis rūšiuoti,
- ☉ su atliekų išvežimo kompanija tarsimės dėl savalaikio, nuolatinio popieriaus atliekų išvežimo;
- ☉ valgyklai pateiksime šiukšlių dėžes-rūšiavimo konteinerius, paraginant rūšiuoti atliekas.

Gimnazijos bendruomenei rengsime akcijas ir renginius, informuojant apie atliekų rūšiavimo būtinybę:

☉ lapkričio 7-ąją surengsime Gamtosauginių mokyklų dieną gimnazijoje (pertraukų metu I a. fojė žiūrėsime video filmą „Antras žaliavų gyvenimas“, aktų salėje 5-8 kl mokiniams organizuosime viktoriną „Kam ir kaip rūšiuoti“, I a. priestato fojė kursime instaliaciją „Šiukšlių kalnas –norų išsipildymas“, III a. pradinių klasių mokiniai pristatys namuose pagamintus žaislus – žaidimus).

☉ paskelbsime informacinio lipduko, raginančio tinkamai elgtis gimnazijoje–nešiukšlinti, konkursą, apdovanosime geriausių darbų autorius,

☉ viešosiose gimnazijos erdvėse naudosime lipdukus.

Miesto bendruomenei skleisime atliekų rūšiavimo idėjas:

☉ parengsime lankstinuką/skrajutę miesto gyventojams apie atliekų rūšiavimo problemas,

☉ akcijų dalyviams įsigysime žalias kepuraites, siekiant atkreipti miesto gyventojų dėmesį, dalyvausime jas dalijant gyventojams,

☉ sukursime videofilmą „Kodėl reikia rūšiuoti“ bendradarbiaujant su „Atgimimo“ gimnazijos mokiniais - gamtosaugininkais.

☉ apsilankysime Visagino „Žiburio“ pagrindinėje mokykloje pristatant projektą „Mažiau šiukšlių“ ir platinant lankstinuką,

☉ dalyvausime rengiant aplinkos tvarkymo akciją mieste balandžio mėnesį.

Finansavimą panaudosime:

☉ akcijų organizavimui: įsigysime skiriamuosius ženklus – kepuraites, su kuriomis dalyvausime išvykose į miestą,

☉ įsigysime kanceliarinių priemonių akcijų organizavimui: A4 popieriaus,

☉ ekologiškų rašiklių, spalvotų pieštukų rinkinių konkursų nugalėtojams ir dalyviams paskatinti, apdovanoti,

☉ nupirksime šiukšlių dėžių popieriaus rūšiavimui bei atliekų rūšiavimui gimnazijos valgykloje.

Lapkričio 7-oji – Gamtosauginių mokyklų diena 2012-2013 m. m.

Eil. Nr.	Priemonės, renginio pavadinimas	Laikas	Vieta	Dalyviai	Atsakingi
1.	Instaliacijos „Šiukšlių kalnas – norų išsipildymas“ kūrimas	Pertrauka po 3 pamokų	Priestato I a. fojė	7-8 kl., I-IV klasių mokiniai	Technologijų, dailės, biologijos mokytojai GMP mokiniai iš I ir II klasių
2.	Video filmo „Atliekų rūšiavimas – kodėl?“ „Atliekų rūšiavimas – kaip?“ peržiūra	Pertrauka po 4 pamokų	Aktų salė	Pradinių klasių mokiniai	Biologijos, pradinių klasių mokytojos
3.	Viktorina „Kaip rūšiuojame atliekas“	Pertrauka po 5 pamokų	Aktų salė	5-6 klasių mokiniai	Biologijos mokytoja, GMP mokiniai iš 8 a ir b klasių
4.	Žaidimų namelio pristatymas	Pertrauka po 2 pamokų	313 kab.	4 a klasės mokiniai ir pradinių kl. atstovai-žiūrovai	4 a kl. ir biologijos mokytojos, 8 b kl. mokiniai – GMP dalyviai

2012 m. Gamtosauginių mokyklų programai skirtos lėšos buvo panaudotos

- Žurnalų ir laikraščių ekologine tema prenumeratai 2012 m. III-IV ketvirčiui („Žalioji pasaulis“, „Tėviškės gamta“, „Žalioji Lietuva“, „Paukščiai“, „Miškai“, „Žurnalas apie gamtą“).
- Akcijų, renginių organizavimui:
  - * Pasaulinės Žemės dienos minėjimui (piešinių parodai „Aš noriu gyventi“, fotografijos parodai „Žiema 2012 Visagine“, diskusijai „Lietuvos ekologinis pėdsakas“, parodai „Inkilai – bet visi skirtingi“, inkilų kėlimo šventei – žygiui, protų mūšiui „Ne vien tik apie orą...“, skirtam Pasaulinei meteorologijos dienai paminėti).
  - * Veiksmo diena gimnazijoje (piešinių ir rašinių konkursui „Rūšiuokime atliekas“, skrajutės ir plakato „Mažiau šiukšlių“ kūrimui).
  - * Gamtos diena gimnazijoje (sausumos ir vandens ekosistemų tyrimams, išvykoms į gamtą, susitikimams su saugomų teritorijų darbuotojais - aplinkosaugininkais).
    - Priemonių įsigijimui (lauko ir vidaus šiukšlių dėžės).

Iš viso pagal sutartį 2012 metais panaudota 1400 Lt.